

vir benignus et affabilis, set heu! ad spiritualia non deditus. Periculose eciam satis obiit sine sacramentis ut dicebatur ¹⁰⁰. Aliunde bene rexit. Obiit a. D. 1471 (Jul. 22). Sepultus prope armarium ecclesie nostre.

Anno ¹⁰¹ Domini 1468 fuit bellum inter duces Wilhelmum ac filios Fredericum et Wilhelmum ex una, ac civitates vulgariter dicti de Hensestede ex altera partibus, et plura dampna ambe partes intulerunt sibi invicem. Set a. D. 1471 fuit forte bellum inter prefatos Dunsuicenses et Ernestum episcopum Hildensemensem, et famabatur quod ~~idem~~ episcopus ex nimia tristitia obiit eodem tem-

pore. Anno vero sequenti, scilicet 72, orta est gravis discordia inter civitatem Hildensemensem et episcopum Henningum ex una, et vasallos dyocesis et quosdam canonicos ac opida terre partibus ex altera, qui eundem domnum Henningum episcopum recipere recusarunt. Quis velit esse finis, Deus novit, set jam plures ville desolate sunt heu! ¹⁰² Eodem anno cometa visus est. Et Erfordia pro maxima parte ab ignibus consumpta est, pons scilicet mercatorum et omnes domus fere presbiterorum cum ecclesiis principalibus, beate scilicet Marie Virginis et sancti Severi cum 12 aliis ecclesiis.

VARIÆ LECTIONES.

¹⁰⁰ et verum est in marg. atramento alio. ¹⁰¹ alia manus. ¹⁰² aliud atramentum.

ANNO DOMINI MXXXVIII.

CATWALLONUS

ROTHONENSIS ABBAS.

NOTITIA HISTORICA IN CATWALLONUM.

(MABILL., *Annal. Bened.*, t. IV, lib. LV, pag. 321.)

Sub idem tempus (1026) nobilis Armoricus Simon, filius Bernardi, a quo Roca-Bernardi, cujus loci Dominus erat, cognomentum accepit, monasterium Sancti Gildasii de Nemore in Namnetensis pagi loco qui *Lampidric* tunc vocabatur, ædificavit, ubi Helgotum, *virum sanctum*, Rothonensem monachum, abbatem constituit. Tunc Sancti Salvatoris monasterio Rothonensi præerat Catwallonus abbas, laudatus in litteris prædicti Simonis pro constructione monasterii, in quibus notæ chronicæ non sibi constant, cum monasterium hoc anno conditum dicitur, Heinrico Franciæ regnum regente.

Ast aliunde certum est Catwallonum abbatem Rothonensi monasterio hoc ipso tempore præfuisse. Hic accesserat Mainardo eximie sanctitatis viro, qui Bellam-Insulam, vulgo *Guedel*, a Gaufrido Britannicæ duce obtinuit. Ejus jussu Catwallonus, ipsius Gaufridi, ut ferunt, germanus frater, et ipse multa religione præditus, monachorum cœtum in Bellam-Insulam induxit. Inde post Mainardi obitum ad regimen Rothonensis monasterii revocatus, illud ruinæ proximum instaurare aggressus est. Ejus rei testem habemus ipsius Catwalloni epistolam ex codice monasterii Sancti Sergii apud Andecavos, scriptam ad Hildegardem Andecavorum ducem, Fulconis-Nerræ conjugem, eo tempore quo bellum cum Alano Britannicæ duce gerebat. Hanc epistolam infra exhibemus. Scripsit et aliam idem Catwallonus epistolam ad quamdam abbatissam, cujus nomen a littera L. incipiebat, quam puto esse Letgardem, abbatissam Beatæ Mariæ de Caritate apud Andecavos. Idem abbas probum quemdam virum, sed agrestem, Gurkium nomine, genere Nortmannum, in Sancti Gudwali insula demorantem, convenisse traditur, eumque ad largiendam Sancto Salvatori prædictam insulam est cohortatus. At ille, ut ferus erat, ab his vestibus laneis indui solitus, petentem durius objurgavit, repulitque: sed tandem mansuefactus, se suaque omnia Salvatori tradidit.

CATWALLONI

EPISTOLA

AD HILDEGARDEM ANDECAVORUM DUCEM, FULCONIS NERRÆ CONJUGEM.

(MABILL., *Annal. Bened.*, IV, 321.)

vobis opella seniori nostro satisfactum, quia vobis A
fidei habet quam plurimum Val. te.

VI.

*Idem ad eundem et alios. Cur ad eos non inviserit ?
De libellis quibusdam, etc.*

Domnis et fratribus in Christo suis W. P. M. F.
[f., WIGONI, PABONI, MEGINHELMO, FROUMUNDO], RE-
GINBALDUS litteratoriæ professionis neglectissimus,
quidquid adoptari potest festivus.

Exterior meus homo, quamvis longi temporis in-
terstitio conspectu careat vestro, interior tamen
intimæ dilectionis contemplatione vestri neququam
recordatur. Quod vos, ut promisi, in transactis die-
rum curriculum non visitavi, id aversum fuisse se-
nioris mei præsentia scitote. Insuper non adeo
apulum mihi videbatur in hujus temporis observa-
tione id itineris meatim arripi, cum pabulum esset
ubique charum, et incerta temperies aeris habere-
tur, vobis quoque locus et otium minime daretur
audiendi, et lene consilium pro his mihi dandi,
quæ vestri aurium cubiculis instillarem. Transacta
Paschalis festivitatis expectatione mox, cum terræ
solutæ gramina emittunt, vos adusque vita super-
siste me promitto venturum. Tibi, frater amantis-
sime Froumunde, libelli residuum, quod rogasti, per
hunc pelliferum transmisi, jubens te quam citissime
id perscribere causa confestim remittendi, quia do-
mino ejusdem libri, nescio tuimet postulatis, sat
egi. Vobis autem, domine et magister Meginhelme,
nunc temporis nequivi satisfacere. Quem enim li-
brum voluistis, in nostra reconditur bibliotheca, C
sed utrum correctus sit, necne, dubito. Si persen-
sero illum vobis utilem, una mecum asportare pro-
curabo. Valet vestrisque orationibus me mise-
rum, inquam miserum, impertite.

VII.

*Froumundi ad Pabonem monachum pro vestimentis
quibus se a frigore defendat.*

Domno PABONI frater FROUMUNDUS, quidquid est
charitatis in Domino.

Instantis hiemis pressura cogit me dicere quæ
sunt nobis necessaria. Nimium confisus solita cha-
ritate vestra circa me, rogo vos ut mittatis mihi
duos vuantos hispidos sulinos. aut fiberinos, vel
vulpinos, quibus indutus vitare valeam periculum D
frigoris in manibus. Dilecti fratres Liutoldus et
Vuirunt bene valeant, quibus etiam salutatis ex no-
mine meo, rogate eos ut aliquantum cera largian-
tur. Valet.

VIII

Ad R. [f. REGINBALDUM] monachum. Hortatur ad per-

quiescere audimus in monasteriali quiete, sopita
atque delusa cuncta sæculari tribulatione. Gaude,
frater dilectissime, quod invenisti quod semper su-
spirioso animo quæravisti. Rogo te, ne ulla dece-
ptrix, nulla seductrix avellat te de tramite verita-
tis. Noli respicere nodum solvere, quo te trusisti,
perpetuæ charitati deinceps vacare. Fugiens e sæ-
culo, si post tergum respicis animo, multum mira-
ris quod multimoda infestaque mundi pericula tam
salvus evaseras. Quid multa? Ex quo homo indi-
gnus presbyter sum ordinatus, tui non sum oblitus;
deinceps vero nunquam, nusquam, quando mei
meorumve recorder, tui non obliviscor. Speramus
namque, spirituque optamus, quandoque te venire
ad loca nobis viciniora, prædigni abbatis tui benedi-
cibilis licentia. Confido in Domino Jesu Christo ut
voluntati meæ satisfaciens deducat me ad locum
ubi inventa sunt sancta signa nostræ redemptionis.
Et si ita erit, cupio vos videre meque commendare
sanctæ orationi seniorum, si dignantur, Cluniacen-
sis monasterii. Valet.

IX.

*Ad eundem Froumundus. Rogat ut sibi exemplum
Horatii poetæ transmittat.*

Dilectissimo confratri R. vester fidelis F., quam-
vis vilis, sedulam orationem ex corde.

Si adhuc ad manus habetis librum Horatii, rogo
vos ut mihi eum mittatis ad describendam particu-
lam quæ adhuc nobis deest ejusdem libri; et si il-
lum non habetis, alium quem, quem nobis utilem
scitis, mitti precamur. Liber etiam noster, quem
vos habetis, valde necessarius est nobis. Quocirca
petimus ut per præsentem nuntium dirigatis.
Quando enim vultis, statim vobis remitto, si ita
necesse est. Quando librum Horatii vestro juvamine
conscribo, confestim ad vos venire non tardabo.

X.

*Ad eundem. Cæcum nepotem ad recipiendum visum
rogat ante altare sancti antistitis præsentari. Com-
queritur de suo libro sordide habito, etc.*

R. dimidio vitæ meæ solatio, F. quidquid gaudii
in Christo.

Istum puerum neptis meæ, bonæ mulieris filium,
lumine oculorum pene privatum, rogo vos ut ante
altare sancti antistitis [f. S. Emmerammi] ducatis,
et pro sanitate ejus in conspectu Dei deprecemini.
Et si aliquod medicamentum pro hujusmodi infr-
mitate scitis, aut sciscitari potestis, pro amore Chri-
sti sibi rogamus impertiri. Si aliquid habuissem
mihi vobis charius, præsentem pagellam invectivis
verbis fortassis operarem, quia librum vestrum te

XI.

Ad eundem. Petit sibi poemata Statii transmitti.

Domno R. imbriflua sapientia fluido, F. suus, tot gratulationes quot vagulus lupus novit semitarum diversitates.

Nulla modo dubitare volo me vobis cordatenus annexum vinculo totius charitatis. Idcirco rogo ut me librum Statii videre faciatis. Nunc enim potest mihi vehi, vobisque statim reduci sine ulla ruga et læsione per nuntios qui hinc et inde pergunt vacuis sarcinis. Quod si charitas inter nos penitus perfrixit, quod tamen absit! nostrum librum mittite nobis. Valet.

XII.

Ad Gospertum abb. Tegernsens. Quo in statu prædica monasterii perlustrata invenerit?

G. seniori suo, F. ultimus vestri servorum, non alius, aut aliud, quam id quod dudum.

Loca obedientiæ nobis commissæ, quæ adhuc potui, contemplando circavi, et invenio minimam partem nobis esse derelictam. Aliquid tam magnum perficiendum, ut de huiusmodi dispensatione debemus pauperibus, domesticis atque peregrinis hospitibus. In Danubii regione repetii granum, quod priori anno abstulerunt, et illi majori, qui illic erat anteriori anno, ablatum est officium, et nullus penitus de hoc dedit mihi responsum. Tota namque decimatio hinc inde est dispersita inter nostros et alienos. Si hoc non interdicitis, quod alieni habent, penitus abstrahetur a domo Dei. Rogo paternitatem vestram ut decimatio nobis præsentis anno tota concedatur ad calcem cremandum. Est namque ecclesia in nostra obedientia, quæ dicitur Holzchiricha, undique furcis fulcita, muris destructa, cui nisi citius subvenitur, penitus cadet.

XIII.

Ad Meginhilmum magistrum. Eum ad expromendas ingenii vires hortatur.

Domino meo magistroque M. miris moribus, maculosoque nasu mirifice munerato, F. fidelis famulus famulamina frequenter facturus fidelia.

Miri medicaminis more magistrali me mementote servare sequentibus sanguinis strenuum salutaremque strictorem. Sacro subscribe stylo, sicut stolidus stimulat servus sermonibus stultis; sed vos scribite sapienter sacras sequens Scripturas. Sudario spernite servare, si quid scitis saluiferum. Spargite serena, sicco sapientiam servo.

XIV.

Ad Peringerum abbatem suum. Veniam et gratiam

A Rogo paternitatem vestram ut auribus solitæ pietatis meum nuntium suscipiatis, tanquam verbis vobiscum sermocinantem pro rebus necessariis. Neque enim ipse loquitur, sed ab animali hoc inanimale pro animali mittitur ad animale. Idcirco non joculariter, sed loquimur vobis quasi præsentialiter. Novit denique benigna compatiencia vestra qualiter ego quondam infirmatus apud Augustam civitatem in desperatione vitæ ægrotabam, cum consilio eorum qui mei curam gerebant, obligavi me voto, si convaluissem de hac infirmitate, ut singulis annis venirem ad lecta et patrocinia illorum sanctorum qui ibi requiescunt. Quod penitus ego peccator dimisi, sed singulis annis dixi: Cras, cras peto licentiam, ut statim pergam. Quapropter, mi Pater, nihil magnum, nihil molestum rogo, sed unum tantum cavallum mihi ad equitandum, et unum virum mecum equitantem: ad viaticum autem nihil aliud peto nisi portionem alimonix quæ mihi daretur cum hic domi essem, et insuper quidquid vestra dignatur gratia, non abnuo, non renuo. Quis non timeat se mentitum esse tali patronæ, quæ nobis hodie lecta est? Quocirca si vitæ meæ ullam curam vultis habere, vestro juvamine liceat mihi manere in civitate Augusta in Nativitate sanctæ Mariæ. Valet.

XV.

Ad eundem. De administratione ecclesiæ sibi commissæ.

C Patri P. perenniter in Christo amando F. Versiculo verbo precor omnia prospera caro. Quia mihi commendastis res hujus sanctæ Ecclesiæ custodiendas, propterea in his omnibus usque nunc laborando ministravi ut pro meis viribus potui. Sed nunc videtur mihi propter vilitatem nauclitatis meæ quasdam res, quas antecessores mei ibi ad manus. . . Cætera a codice absunt.

XVI.

Ad eundem forte, de quibusdam libris ab se redditis.

P. multiplicis bonitatis amatori, F. humillimus adelphus salutem.

D Grates rependo solotenus poplite flexo, quo sæpius vos officio circa me pio amore laborare conspicio. Librum Boëtii vestro brevi a me vobis petivistis præstari, cujus libros propria manu duos conscripsi, pleniterque, ut puto, glossica conscriptione depinxit; quorum alterum mecum retinui, alterum Augusta Vindelicæ reliqui, simulque librum Juvenalis et Persii pro commutatione Arithmeticæ Boëtii in qua